

Ενδυναμώνοντας τη Σχέση των Παιδιών με τη Φύση

Κωδικός Μαθήματος: ΘΠ0504

Είδος Μαθήματος: ΘΕ

Μονάδες ECTS: 5

Εξάμηνο: 8ο

Διδάσκουσα: Ίριδα Τσεβρένη

Περιγραφή του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάδειξη των ωφελειών της ενδυνάμωσης της σχέσης των παιδιών με τη φύση, ιδιαίτερα των παιδιών που κατοικούν στα αστικά κέντρα και είναι αποξενωμένα από τον φυσικό κόσμο. Το πλαίσιο του μαθήματος διαμορφώνεται από τη σύνθεση αρχών και μεθόδων της περιβαλλοντικής φιλοσοφίας και της παιδαγωγικής. Βασική επιδίωξη είναι η εμπάθυνση και ο αναστοχασμός των φοιτητριών και των φοιτητών πάνω στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, καθώς και η διερεύνηση παιδαγωγικών αρχών και διδακτικών μεθόδων και πρακτικών που θα μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων για την ενίσχυση της σχέσης των παιδιών με τη φύση.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τα οφέλη της ενίσχυσης της σχέσης των παιδιών με τη φύση.
- αναγνωρίζουν, να διακρίνουν και να εμπνέονται από τις βασικές ιδέες του έργου σημαντικών θεωρητικών και ακτιβιστών του περιβαλλοντικού κινήματος που ανέδειξαν την ανάγκη επανασύνδεσης του ανθρώπου με τη φύση.
- επαναπροσδιορίσουν και να συσφίξουν τη σχέση τους με τον φυσικό κόσμο.
- αναλύουν και να συνθέτουν παιδαγωγικές κατευθύνσεις, εμπνευσμένες από παιδαγωγικές παραδόσεις και νέες παιδαγωγικές τάσεις σχετικά με την ενδυνάμωση της σχέσης των παιδιών με τη φύση.
- αξιοποιούν διδακτικές μεθόδους και πρακτικές ενίσχυσης της σχέσης των παιδιών με τη φύση.
- προτείνουν, να σχεδιάζουν και να οργανώνουν δράσεις ενδυνάμωσης της σχέσης των παιδιών με τη φύση.

Ενδεικτικό διάγραμμα μαθημάτων

1η εβδομάδα

Εισαγωγή και συζήτηση για το περιεχόμενο και τους στόχους του μαθήματος

2η εβδομάδα

Εισαγωγή στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Μέρος Α': Ralph Waldo Emerson & Henry David Thoreau

3η εβδομάδα

Εισαγωγή στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Μέρος Β': John Muir

4η εβδομάδα

Η ανάγκη υπέρβασης της αποξένωσης του ανθρώπου από τον υπόλοιπο φυσικό κόσμο: εισαγωγή στην οικοφαινομενολογία

5η εβδομάδα

Παιδαγωγικές παραδόσεις και νέες παιδαγωγικές τάσεις για την ενδυνάμωση της επαφής των παιδιών με τη φύση

6η εβδομάδα

Το κίνημα “children in nature”

7η εβδομάδα

Rachel Carson: η αίσθηση του θάμβους και της κατάπληξης στη σχέση με τον φυσικό κόσμο

8η εβδομάδα

Μετανθρωπισμός και περιβαλλοντική εκπαίδευση

9η εβδομάδα

Παιδαγωγικές αρχές και διδακτικές κατευθύνσεις για τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων για την ενδυνάμωση της σχέσης των παιδιών με τη φύση.

10η εβδομάδα

Βιωματικό εργαστήριο ενδυνάμωσης της σχέσης μας με τη φύση με βάση τη φιλοσοφία και τις αρχές της βαθιάς οικολογίας.

11η εβδομάδα

Υπαίθριο μάθημα ενδυνάμωσης της σχέσης μας με τη φύση με βάση τη φιλοσοφία και τις αρχές της ενσυνειδητότητας και της πνευματικής οικολογίας.

12η εβδομάδα

Παρουσίαση των εργασιών του μαθήματος και συζήτηση

13η εβδομάδα

Αναστοχασμός

Βασική βιβλιογραφία

Σημειώσεις του μαθήματος στο e-class

Γεωργόπουλος, Α. (2002). *Περιβαλλοντική Ηθική*. Αθήνα: Gutenberg.

Cornell, J. (2007). *Ας μοιραστούμε τη φύση με τα παιδιά*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Μποτετζάγιας, Ι. (2010). *Η ιδέα της φύσης. Απόψεις για το περιβάλλον από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας*. Αθήνα: Κριτική.

Wohlleben, P. (2018). *Η μυστική ζωή των δέντρων*. Αθήνα: Πατάκης.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Carson, R. (1998). *The Sense of Wonder*. New York: HarperCollins.
- Cornell, J. (2000). *John Muir. My life with Nature*. Nevada City, CA: DAWN Publications.
- Kahn, P. H. & Kellert, S. R. (επιμ.) (2002). *Children and Nature, Psychological, Sociocultural and Evolutionary Investigations*. Cambridge: The MIT Press.
- Louv, R. (2005). *Last child in the woods. Saving our children from nature deficit disorder*. London: Atlantic Books.
- Malone, K., Truong, S., Gray, T. (eds.). *Reimagining sustainability in precarious times*. Singapore: Springer.
- Nash, R. F. (2014). *Wilderness and the American mind*, 5th edition. New Haven/London: Yale University Press.
- Sobel, R. (2008). *Childhood and nature: Design principles for educators*. Stenhouse publishers.
- Sobel, R. (1996). *Beyond ecophobia. Reclaiming the heart in nature education*. Nature literacy Series. Massachusetts: The Orion
- Thoreau, H. D. (2007). *Walden ή η ζωή στο δάσος*. Αθήνα: Κέδρος.
- Τσεβρένη, Ι. (2020). Η αίσθηση του θάμβους και της κατάπληξης όταν τα μικρά παιδιά προσεγγίζουν τη φύση: ξαναδιαβάζοντας τη Rachel Carson. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*, 2(1), 42-52.
- Τσεβρένη, Ι. & Ξανθόπουλος, Γ. (2016). Δημιουργώντας μία παιδαγωγική μεθοδολογία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την ενδυνάμωση της σχέσης των κατοίκων της πόλης με τη φύση. Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, *Περιοδικό της ΠΕΕΚΠΕ* 12(57).
- Waite, S. (2011). *Children learning outside the classroom. From birth to eleven*. London: Sage.
- Wilson, R. (2016). *Learning is in bloom: Cultivating outdoor explorations*. Lewisville, NC: Gryphon House.
- Wilson, C. (2011). *Effective approaches to connect children with nature, Principles for effectively engaging children and young people with nature*. New Zealand: Department of Conservation.